

Uredništvo:Schillerjeva cesta št. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

* *

Rokopisi se ne vračajo.

* *

List izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

* *

Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.

* *

Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.

* *

Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.**NARODNI****DNEVNIK****Upravništvo:**

Schillerjeva cesta št. 3.

Naročnina znaša za **avstro-
ogerske** dežele:

celoletno . . . K 25.—

polletno . . . K 12:50

četrtletno . . . K 6:30

mesečno . . . K 2:10

Za **Nemčijo:**

celoletno . . . K 28.—

za **vse druge** de-
žele i. **Ameriko** K 30.—

Naročnina se pošilja vnaprej.

Za **ogläse (inšerate)** se
plačuje od četverostopne
petit vrste po 12 h, za
večkrat natis primeren
popust.

Posamezna št. stane 10 h.

Štev. 132.

Telefonska številka 65.

Celje, v ponedeljek, dne 14. junija 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

**Slovanska posvetovanja
v Petrogradu.****Slovanska banka in razstava.**

Kot zaključek svojega poročila o slovanskih posvetovanjih v Petrogradu, ki bodo imela za kulturno bodočnost vsega slovanstva velik pomen, podajem še kratko poročilo o posvetovanjih bančnega in razstavnega odseka. Z obzirem na to, da je v našem listu prostor tako omejen, ne morem podati o referatu dr. Jaroslava Preissa, ravnatelja živnostenske banke, natančnejšega poročila, svetujem pa vsakemu, kateremu je mogoče, naj si to prečita v kakem večjem ruskem ali češkem listu, ne bode mu žal truda, kajti dr. Preiss je to vprašanje v resnici temeljito proučil ter pojasnil naloge takega velikega posredovalnega denarnega zavoda med slovanskimi narodi.

Sreda in četrtek dne 26. in 27. maja sta bila posvečena pogajanjem o slovanski banki in slovanski razstavi.

Posvetovanjem v bančnem odseku je predsedoval g. Ivan Hribar, referat je podal, kakor rečeno, ravnatelj dr. Jaroslav Preiss. Pravila banke, katera je predložil, so izdelana na temelju želja izraženih na lanskem slovanskem shodu.

Slovanska banka bode imela namen delovati na polju trgovskih in industrijskih stikov, pa tudi v stroki komunalnega in poljedelskega kredita. Za začetek se predlaga osnovna glavnica v znesku 10 milijonov kron, katera bi se pa dala v smislu pravil zvišati stopnjevitno do 20 milijonov kron. Svoj sedež bi imela banka v Pragi, ako bi to bilo v interesu razvoja trgovine potrebno, smel bi se sedež prenesti tudi na Rusko. Glavnico bi vpisale po večini češke banke, ostanek bi se razdelil med slovanske, v prvi vrsti ruske banke, pa tudi privatnikom je na prosto dano podpisati nekoliko deležev.

Udeležniki debate o bančnem vprašanju so se sporazumeli v tem smislu, da je treba v tako važni točki, kakor je nujnost gospodarskih stikov, že enkrat začeti, zato so bili v principu sprejeti predlogi dr. Preissa toda z izključanjem komunalnega in poljedelskega kredita, ker bi s početka še slabe finančne moči ne dovoljevale intenzivnejšega dela v tej smeri.

Predsednik posvetovanja, Hribar, je izrazil željo, naj bi se mislilo že od začetka na banko v večjem slogu, z glavnico v znesku vsaj 50 milijonov kron. Opažalo se je, da ruskim gubernikom ni šlo prav v glavo, zakaj bi se moralo začeti s tako neznatnim kapitalom. Ideja počasnega napredovanja od drobnih začetnikov je ruskemu duhu tuja. To bridko, drobno delo bi preveč tlačilo vzlet Rusov. Njih ugovori so bili popolnoma opravičeni, v kolikor so trdili, da je tako neznaten kapital kratkomalo nezadosten, da bi mogel osredotočiti ogromno vzajemno trgovino med slovanskimi narodi. Rusi pa pozabljajo, da slovanska banka ne more doseči na en mah tega cilja.

Zelo potrebno je n. pr. oprostiti raski kapital, rusko trgovino in industrijo iz tuje odvisnosti, to bode pa pri površnosti in mali vstrajnosti Rusov zelo težko. Na Ruskem je večina bank in trgovin v rokah tujcev, posebno Nemcev. Nemci ovladajo Petrograd ne samo politično temveč tudi gospodarsko. Pa tudi matjuška Moskva ječi dandanes v zajetju namških trgovcev, kateri delujejo z vso močjo proti slovanskemu gibanju v Rusiji. Gospodarska emancipacija Rusov ne bode prav nič ložja kakor je emancipacija zapadnih in južnih Slovanov.

To odvisnost od tujcev smo čutili tudi v debati o slovanski razstavi, kateri je predsedoval poslanec Josip Dürich (češ. agrarec). Referat je imel tudi dr. Preiss.

Po dolgi in živi debati so bili v principu sprejeti Preissovi predlogi z dostavkom slovenskega delegata Hribarja, naj se manjšim slovanskim narodom dovoli razstaviti vse svoje stvari v enem samem posebnem paviljonu in ne, kakor je bilo predlagano, v raznih paviljonih, razdeljenih po strokah. Določeno je bilo, da se ima razstava vršiti med l. 1912 do 1915 in če mogoče v Moskvi. V ponedeljek dne 1. junija je bilo pa na posvetovanju pri moskovskem županu Gnčkovu, katerega so se udeležili poleg slovanskih delegatov tudi moskovski trgovci in industrijalci, sklenjeno, da bode razstava v Moskvi in sicer 1912. ali 1913. l. in sicer kakor vseruska razstava s slovanskim oddelkom. Slovanski delegati so bili prisiljeni sprejeti to omejenje, ako niso hoteli, da bi ideja razstave popolnoma ne propala, ker moskovski krogi niso kazali zanjo posebnega zanimanja. Fedorov je v Petrogradu s popolnim opravičenjem opozarjal na to, da Moskva ni primerna za slovansko razstavo, ker je Moskva preveč odvisna od nemškega kapitala. Za ruske razmere je značilno, da se je vnela prav živahna debata o tem, ali naj se od vlade zahteva podpora za razstavo ali nič. Pri nas bi tudi najnaprednejši ne imeli nič proti temu, da se zahteva vladna podpora. Rуска levica pa stoji v tako odločni opoziciji proti vsemu, kar izhaja od države, da je z vso odločnostjo odklonila državno pomoč za razstavo, katero treba napraviti izključljivo le s pomočjo in požrtvovalnostjo slovanske javnosti. To idejo je posebno zgovorno in spretno zagovarjal sotrudnik „Rječi“ Brjančaninov. Sklenjeno je bilo tudi, da naj se pridruži novemu razstavnemu komitetu tudi stari komitet, ki je bil pred leti osnovan za prireditev slovanske razstave na Ruskem. Posebna razstavna komisija, ki je bila lani v Pragi izvoljena, je bila spopolnjena v tem smislu, da je bilo izvoljenih še nekoliko Rusov, kateri bodo morali opraviti sedaj večino za razstavo potrebnega dela.

**Naročajte „Nar. Dnevnik!“
Kjer eden ne zmore naročnine,
naj si ga naroči več skupaj!**

Politična kronika.**d Seja parlamenta dne 12. t. m.**

Po prečitaniu dopisov je odgovoril minister Weisskirchner na nekoliko interpelacij, med drugimi tudi na ono posl. Žitnika zaradi nastavljenja zadružnega inštruktorja s sedežem v Ljubljani. Vlada namerava ustvariti več takih mest, vseh h kratu pa ne more, za Kranjsko bode tudi ustanovljen zadružni inštruktorat.

Nato se začne razprava o Breiterjevem nujnem predlogu zaradi odškodnine, plačane Turčiji za Bosno in Hercegovino. Gubernik ostro kritizira postopanje vlade, ki si vedno prizadeva uničiti ali vsaj oškodovati ugled ljudskega parlamenta. S tem, da je izplačala Turčiji 55 milijonov odškodnine še predno je bil protokol o sporazumljenju obeh držav v parlamentu ratificiran, je vlada ustavo prekršila. Za Breiterjem je govoril fin. minister in je priporočal svoj finančni načrt. Zbornica ga mora vzeti takoj v pretres, naj ga že sprejme ali zavrže. Zbornica naj pri tem pomisli, da ako prvi del finančnega načrta ne bo izvršen do konca tega leta, navstane polom deželnih financ. Ponavljal je še svoje znane fraze, da vlada ne kani davkoplačevalcev odirati itd. Nato se je začela debata o Breiterjevem nujnem predlogu, ki je bil pa kmalo odklonjen. Nato je zbornica prešla na dnevni red t. j. na prvo čitanje finančnega načrta. Prvi je govoril češki agrarec Oklestek, ki je dokazoval, da hoče vlada navaliti vsa bremena za saniranje deželnih financ na srednje stanove. Ves načrt je protisocialen ter omejuje tudi deželno avtonomijo. Za njim je govoril soc. dem. Glöckel. Značilno za deželno finančno gospodarstvo je to, da vlada v vseh deželah demoralizujoči sistem podeljevanja subvencij ali podpor. Gubernik obsoja davek na alkohol. Kapitalizem in militarizem požreta vse, kar si kmet in obrtnik pritrkata od ust. Kapitalistični sloji hočejo imeti vse od države, storijo pa najmanj za njo. Parlament splošno volilne pravice mora odkloniti vsako zvišanje indirektnih davkov. Po tem, kakor bodo stranke v tem vprašanju postopale, je bomo morali soditi in ceniti njih ljubezen do delavskih slojev. Soc. demokratje bodo čuvali nad tem in ne bodo dovolili, da bi se razne stranke zabarikadirale za državne neobhodnosti in klubove sklepe. Zvišajo naj se davki, kateri zadevajo bogataše, ne pa reveže. Nemški „naprednjak“ Redlich (ali kršč. soc. Hansjud, kakor ga je Glöckel imenoval) je kot vladni mož trdil, da indirektni davki (t. j. v prvi vrsti užitnine) prav lahko preneso še nadaljno zvišanje, o davku na žganje se da celo prav lahko govoriti, (g. Redlich in tovariši ne pijejo žganja) želi pa, naj bi se pri upravi štedilo in uredilo na bolj jednostaven in bolj cenen način. Govoril je še poslanec Budzinovski (Rusin), nato je bila razprava pretrgana. Stavili so se še razni

predlogi in vprašanja. Prib. seja ponedeljek ob treh pop.

d Položaj. Nemški listi triumfirajo, da opozicija pojema in postaja tako krotka, da bode debata o državnem proračunu zvršena s tako naglico, kakor še nikdar pred. V desetih sejah bode proračun rešen, s tem pa bode izčrpana delavna moč parlamenta in zbornica pojde na počitnice.

Slovanska jednota ne bo ovirala proračunske razprave. Nje člani bodo govorili samo o proračunih notranjega, naučnega in justičnega ministerstva. Ako je to res, potem je pač res opozicija zelo krotka.

d Rusini se posvetujejo o tem, ali bi ne vstopili v Slovansko jednoto.

d Češki minister-rojak bo danes poročal sam cesarju o položaju v češkem taboru. Ako cesar ne sprejme njegove demisije, ostane Žáček v Bienenrthovem kabinetu. Nejevolja proti njemu je v vseh naprednih čeških strankah splošna — toda brzkone ostane Žáček kljub vsemu temu minister.

Poljaki in Nemci. „Polnische Korresp.“, katero izdaje osebni žurnalist ministra Bilinskega je objavila proglas voditeljev nemških strank dr. Sylvestra in Demela ter neimenovanega prvaka nemških nacionalcev (morda K. H. Wolfa?) „o neomajnem“ poljsko-nemškem prijateljstvu. Dr. Sylvester pravi: „Pred vsem konstatiram, da so poročila o razporu med Nemci in Poljaki zaradi zadnjih dogodkov (zaradi glasovanja o Šusteršičevi resoluciji) neresnične. Nič se ni zgodilo, kar bi utemeljevalo podobne razpore. Predsednik Poljskega kola dr. Glombinjski mi je poročal o vseh fazah pogajanj s Slovansko jednoto in ni storil ničesar, ne da bi se bil prej sporazumel z Nemci.“ Neimenovani nemško-nacionalni prvak hvali Poljsko kolo in predsednika Glombinjskega ter zatrja, da je kolo politično vsestransko zanesljiva stranka. Tako, zdaj imamo na belem. Ali bodo poznanjski Poljaki s tako politiko svojih avstrijskih bratov zadovoljni, dvomimo zelo. —

Ogrska kriza. Sprava med Kosuthovimi in Justhovimi pristaši je samo navidezna. Justhovci bi radi zavlekli rešitev krize do jeseni, ker bodo na jesen nove volitve v delegacije in upajo, da bi te volitve izkoristili v to, da bi krono zopet prisilili, da jim da kake nove koncesije. Kralj je pa definitivno sklenil, da ne dovoli razdelitve državne banke in da ne poveri vlade stranki neodvisnosti.

Turčija. Mladoturki bi radi izkoristili kretske vprašanje, da nekoliko povzdignejo zopet svoj ugled, ki je vsled aneksije Bosne in Hercegovine in proglasitve neodvisnosti Bolgarije zelo trpel. V ta namen bi jim ne bilo neljubo, ako bi prišlo do vojske med Grško in Turčijo. Turški vladni listi sicer tajijo, da se vlada na to pripravlja, a vse kaže, da je to vendar le res. Bati se je, da pride zaradi Krete do resnih zapletk.

Dnevna kronika.

b Madžarski kulturni švindol. Madžari vsa svoja sredstva vporabljajo v svrhu madžarizacije nemadžarskih narodnosti. V nemadžarskih krajih ustanovljajo vse polno državne, to je madžarskih ljudskih šol, a čisto madžarske kraje v tem oziru silno zanemarjajo. „Krepitev madžarske narodnosti“, „dviganje madžarske kulture“ — to vse skupaj je humbug. V dokaz dva slučaja: V nitranskem komitatu, kjer prebivajo izključno Slovaki, bodo v prihodnjih treh letih vsled prizadevanja naučnega ministra Apponyja ustanovili 104 nove državne (= madžarske) ljudske šole, kar pomeni odstranitev enakega števila slovaških šol, dasi so Slovaki pripravljeni in pri volji si šole sami vzdrževati. Nasprotno pa je v enem samem okraju biharskega komitata, Magyarcseke, 49 občin brez šol, ker se vsa šolska poslopja rušijo in niso za rabo, občine pa so preubožne, da bi si same šole vzdrževale. Polovica teh občin je čisto madžarskih. A tam ustanoviti državne šole, to ne pride vladi na um. Šolska politika madžarskih junckerjev dela po celi državi analfabete: v madžarskih krajih, ker jim ne da šol, v nemadžarskih pa, ker jim daje madžarske šole, v katerih se nemadžarski otroci nič ne nauče. Pa gospodje že vedo, zakaj to delajo: najlažje si obdrže gospodarstvo ob nevednosti in nekulturnosti naroda.

b Češki socijalni demokrati o rešitvi narodnostnega vprašanja. Pred kratkim je priredila v Pragi dijaška socij. demokratska organizacija skupno s strankinim vodstvom predavanje in debato, kjer je preciziral dr. Šmeral stališče socijalne demokracije nasproti narodnostnim prepričanostim. Govornik je ostro kritiziral državno-pravni program čeških strank in izjavil, da socijalna demokracija zato odklanja državno-pravni program, ker ni izvedljiv: Nemci lahko vsako spremembo ustave onemogočijo s svojo odsotnostjo iz državnega zbora; ni pa tudi slovanski, ker bi druge Slovane (posebno nas Slovence!) izročil na milost in nemilost Nemcem; tretjič bi njegova izvedba bila jako nevarna igra z eksistenco češkega naroda, kateremu bi eventualno pretela usoda pruskih Poljakov. Po dobri utemeljitvi teh svojih trditvev je predložil dr. Šmeral pozitivne nasvete socijalno demokratične stranke: I. Na podlagi zajamčeno pravičnega ljudskega štetja po materinskem jeziku se naj napravijo katastrofi vseh pripadnikov posameznih narodov, katerih pripadniki bi potem tvorili narodne korporacije, ki bi si volile svoje parlamente in vlade, v katerih kompetenco bi spadala odločitev o vseh narodnih stvareh. Torej: narodna avtonomija na podlagi osebnega statusa. II. Demokracija in decentralizacija vseh uradov po angleškem vzoru, s čimur bi odpadel dualizem avtonomnih in cesarskih uradnikov z istočasno uvedbo splošne volilne pravice v avtonomne korporacije. Debate so se udeležili tudi narodno socijalni dijaki Urbánek in anarhist Wrbenky.

b Stroški veleizdajskega procesa v Zagrebu. Peter Šagovac, ki je bil zaslisan v veleizdajškem procesu kot priča, je izgubil račun svojih stroškov ob priliki potovanja iz Grubišnega polja na zaslišanje h kr. sodnemu stolu v Zagreb, ki ne znaša nič manj ko 118'60 K. Ker pa je v celem veleizdajškem procesu, razun Nastića, 274 prič, bi znašali po tem računu samo stroški za priče 32.496'40 K.

„Delnické Listy“ proti posl. sodrugu Pernerstorferju. Sodrug Pernerstorfer je poslal pozdravni dopis občnemu zboru nemškega Schulvereina v Bilsko. Gla-

silo čeških soc. dem. delavcev na Dunaju „Delnické Listy“ je zaradi tega sodruga Pernerstorferja po pravici karalo. Pernerstorfer je „Delnickim Listom“ odgovoril, da, ko je bil on (Pernerstorfer) udeležen ustanovitve nemškega Schulvereina l. 1880, se je vedno poudarjalo načelo, da so šole tega društva vedno namenjene samo za nemške otroke ter nadaljuje: „Drugorodne otroke se je le izjemoma in le tedaj sprejemalo, ako je bilo v šoli prostora in ako so roditelji trdovratno prosili, naj se sprejmo. V devedesetih letih sem iz društva izstopil in ne maram njega delavnosti v podrobnostih kontrolirati, vem pa, da so načela splošno ostala še danes ista, kakoršna so bila pri ustanovitvi. Posledica ustanovitve nemškega Schulvereina je bil postanek češkega, poljskega in italjanskega šolskega društva. Ta društva so ustanovila več sto šol, katere bi brez njih ne bile ustanovljene. Vsa izvršujejo kulturno delo.“ itd. Pernerstorfer pravi nadalje, da so lansko leto češki soc. demokr. poslanci poslali skupni telegram na občni zbor Matice školske, to, da je bila njih pravica, „kakor je tudi dobra pravica nemških sodrugov podpirati nemški Schulverein“. Delnické Listy na to Pernerstorferju odgovarjajo: „Ne dvomimo o dobrih nakanah sodr. Pernerstorferja in prav radi konstatujemo, da se je potegoval za češke proletarce. Pa dobri nameni sodr. Pernerstorferja in fakična praksa nemškega Schulvereina sta dve različni stvari. Napisali smo, da je Schulverein germanizatorično društvo. To ni lahko mišljeno izrečena trditev. Saj društveni činitelji to javno priznavajo in baš na občnem zboru v Bilsku je bil ponemčujoči in politični cilj društva brez prikrivanja poudarjan in iztican. Da, ne samo to: napadale so se zahteve češkega delavstva na severnem Češkem na Nižje Avstrijskem in proglašeno je bilo, da treba one kraje, v katerih so se naselili Čehi — čitaj češki delavci — znova za nemštvo pridobiti... Proti dobri nameni Pernerstorferjevimi stoji cela skoro tridesetletna praksa in delavnost društva... V češki ali mešani občini se pod pokroviteljstvom tovarnarja osnuje šulferajnska šola in otroke čeških proletarcev se goni z bičem in grožnjami, da jim sicer vržejo roditelje na cesto ter da je spravijo ob kruh, v kulturno mesnico. Zaradi tega skrajno protisocijalnega značaja šulferajnske šole češko delavstvo te šole tako mrzi. Šola, ta vzvišena kulturna razprava — je postala češkemu proletarcu iz šulferajnovih rok sredstvo novega socijalnega zatiranja. Delavca so spravili ne le ob delo in zaslužek, ropali so mu celo otroke, ter je duševno oskrnjevali. Proti temu imajo češke šolske družbe v resnici samo le obrambni namen. Na šolah Osrednje Šolske Matice in Komenskega se poučujejo izključljivo le češki otroci. Češke — skoro same proletarske otroke branijo te šole potujčenja. Tu more pač samo človek, ki ima sam predobro in prepoštene namene, prezreti nasprotno istinitost ter reči, da so si Schulverein in češka šolska društva podobna ter da vršijo vsi jednako kulturno delo“. Navajamo sodbo čeških soc. demokratov o delavnosti nemškega Schulvereina in o važnosti obrambnih čeških šolskih društev. Te besede veljajo še v mnogo večji meri za nas Slovence, ki smo v narodnem in socijalnem obziru še mnogo bolj tlačeni ko Čehi. Danes, ko se je ves nemški narod v rajhu, v Avstriji in po vsem svetu poprijel nabiranja denarnih sredstev za šolska, kolonizacijska, obrtna in druga napadalna društva ter se je z vso srditostjo vrgel

posebno na slovenske dežele — nas more v tem neenakem boju rešiti narodne pogube le čista, požrtvovalna ljubezen do svojega naroda in jezika, vernost do rodne grude. Napnimo vse moči in branimo se — samo živo požrtvovalno rodoljubje je nepremagljivo.

o Rusko učiteljstvo na Slovenskem. Ruska vlada pripravlja za državno dumo zak. predlog o uvedbi splošne šolske obveznosti. Da pa preskrbi učiteljstvu kolikor mogoče široko duševno obzorje, je sklenila je pošiljati na poučna potovanja. Za letos se odpelje 15 skupin po 50 učiteljev in učiteljic v zapadne slovanske dežele. Nekaj teh skupin obišče tudi Ljubljano, Trst in Gorico. Prva se pripelje v torek dne 22. junija v Ljubljano, odkoder odide potem v Postojno in dalje v Trst.

o Germanizacija v Petrogradu. — „Union“ poroča: Za napredek germanizacije v Petrogradu se dela javno. Dočim vsiljuje ruska vlada Poljakom v njihovi domačiji ruski poučni jezik v ljudske šole. mirno trpi v Petrogradu šole z nemškim poučnim jezikom za — rusko deco. Najnovejši čin te javne germanizacije pa je ruska vlada vendarle prepovedala. V Petrogradu imajo Nemci „evangeljsko Katarinino društvo“, ki z zdatno pomočjo pruske protestantske cerkve razvija obširno germanizatorično delovanje in vzdržuje sedaj gimnazij, realko in trgovsko šolo z nemškim poučnim jezikom v Petrogradu. To društvo je hotelo sedaj ustanoviti še višjo dekliško šolo in „nemško ljudsko šolo — obe seveda z nemškim učnim jezikom. Ruska vlada je pa odredila v obeh ruski poučni jezik. Vsenemški listi pravijo, da je to prvi uspeh novoslovanskega gibanja v Petrogradu.

Štajerske novice.

o Zveza narodnih društev na Štajerskem in Koroškem je sklicala, kakor smo že opetovano javili, svoj občni zbor v nedeljo, dne 11. julija v Celju. Zborovanje se bode vršilo ob pol 11. uri dop. v Nar. domu. Vspored je sledeč: 1. V pozdrav. Govori predsednik g. Anton Pesek. 2. Odbo-rovo poročilo. 3. O ciljih in nalogah naših izobraževalnih društev. Govori urednik g. J. Lešničar. 4. Volitve novega odbora. 5. O organizaciji slovenskega kmečkega naraščaja na Sp. Štajerskem. Poroča odbornik gosp. Andrej Oset. 6. Predlogi in slučajnosti. — Ker se popoldne vrši velika ljudska slavnost v „Sokolskem domu“ v Gamberju, prva svoje vrste v Celju, je pričakovati tem večje udeležbe. Prosimo zlasti okoliška društva, da priredijo ta dan korporativen izlet v Celje in to čimpreje naznanijo odboru Zv. nar. društev. Več o pomembnem obč. zboru „Zveze“ bomo še spregovorili.

o Hans (pl.) Woschnagg — kaj bo sedaj? V sredo je znani nemški odvetnik dr. Zangger na že objavljeno izjavo g. dr. Kodermana zelo ponosito rekel, da bode „samoobsebi umevno popolnoma neresnično trditev dr. Kodermana izročil pristojnemu mestu“. To je po našem mnenju Hans (pl.) Woschnagg. Sedaj bode menda vendar govoril in opral svojo omadeževano nemško čast pred očmi vseh spodnještajerskih renegatov! Torej Hans — na dan, naj vojno plan! Ako bi slučajno — pozabil odgovoriti, mu bode demo še večkrat osvežili spomin.

o Nadomestne deželnozborske volitve v Gradcu. Izvoljen je Henrik Wastian z 2.235 glasovi. Klerikalec je pred ožjo volitvo odstopil.

o Naš vzorni poslanec. Od Sv. Lenarta nam poročajo: Zdelo se nam je čudno, kako da se v sedanjem velikem parlamentarnem boju na Dunaju nič ne odlikuje „marljiv“ in „delavni“ predsednik kmečke zveze Ivan Roškar. Preplašeni, da se je mogoče pripetila našemu ljubljensmu in neomadeževanemu poslancu kaka nesreča, obrnili smo se z vprašanjem k Sv. Jurju ob Pesni, kaj neki zadržuje „našega“ poslanca, da biva v tem važnem času daleč od cesarskega Dunaja doma v Slov. gor. V naše nemalo pomirjenje smo zvedeli, da naš dični orjak zdrav in čil srka pri svojem vinogradu v Slatineku vince, ga pretaka in prodaja za drag denar svojim „somišljenikom“, drugi dan pripenja g. Černčecu zlati zlati križ na prsa, tretji dan pa v črni suknji pričakuje g. škofa iz Maribora. Iz tega poročila posnemamo, da deluje naš dični orjak tudi daleč od parlamenta uspešno na narodnem, verskem in gospodarskem polju v čast in napredek naših lepih Slovenskih goric.

o Tako se delijo podpore! Župan v znani trdoklerikalni občini je dobil od države nekaj stotov otrobi za razdelitev. Možu so se cedile sline po dobrem krmilu; zato je sicer po tajniku dal pro forma na papirju razdeliti otrobi, a ni nikjer drugod naznanil, naj si pridejo občani po svoje deleže ko na obč. tabli. Tako se stvar ni razglasila in g. župan si sam redi svinje s — tujimi otrobi. Na tak način seveda je vsaka podpora iluzorična! Zanimalo bode tudi naše posestnike, da je dobil tamošnji župnik, ki spravi na leto netto 6 tisoč kron dohodkov skupaj, 1.300 K podpore za seno. — Živela kmečka zveza!

o Kar po domače! V neki občini v Halozah se je sledeče volilo pri zadnjih deželnozborskih volitvah: Županov sin se je postavil pri volilnem lokalu pred klet in rekel „zavednim“ volilcem: Kdor voli Ozmeča in Meška, dobi pijačo, kdor pa ne, ne dobi nič. Seveda so „zavedni volilci“ volili — Ozmeča in Meška! Kedaj bo pri nas drugače?

o Od Sv. Barbare v Halozah. — Poučno predavanje, katero je priredila včeraj Z. nar. dr. s pomočjo domačega brainega društva „Naprej“, je nad vse lepo uspelo. Udeležilo se ga je nad 100 oseb, predvsem moške in ženske mladine, ki so z vzorno pozornostjo sledile precej težavnim snovem predavanj. G. nadučitelj Anton Pesek nam je podal kratek zanimiv obris zgodovine slovenskega naroda in posebno povdarjal dejstva, ki so bila merodajna za razvoj slovenskega kmečkega stanu. G. naduč. Anton Ogorelec je govoril o trojem, ki je kmečki mladini najbolj potrebno: izobrazba, treznost, varčnost. Priproste domače, a resnične besede so šle vsakemu do srca. G. urednik Lešničar je poljudno razložil, kako je prišlo do sedanje ustave v naši državi in naštel najvažnejše državne osnovne zakone. Po dveurnem predavanju se je predsednik bralnega društva, g. Štumberger s prisrčnimi besedami zahvalil predavateljem z željo, da bi se enako poučno zborovanje pri Sv. Barbari prav kmalu ponovilo.

o Na Brezju je govoril na Marijanski slavnosti, kakor poroča „Gorenjec“, neki Ver iz Ptuja, da je Marija največ pomagala k zmagi klerikalcev pri zadnjih deželnozborskih volitvah. Mi sicer dvomimo, da bi bila Marija zadovoljna z vsemi klerikalnimi goljufijami in nasilstvi pri zadnjih volitvah — pa katoliški mladenič Ver že to bolje ve, zategadelj se ne bomo dalje z njim prepirali.

o Proti podraženju piva sklicuje v sredo dne 16. junija velik protestni shod v Anine dvorane v Gradcu šta-

erska gostilničarska zveza. Vabljeni so vse štaj. gostilničarske zadruge ter državni in deželni poslanci.

b Pozor, slovenski delavec! Brezdelnost, katera se je že pred več meseci v rensko-vestfalskem industrijskem okolišu pojavila, je primorala mnogo podjetij, da so obrat omejila in vsled tega tudi delavce odpustila. Ti odpusti zadeli so pred vsem neizučene inozemske delavce. Ker še ta brezdelnost ni ponehala, prigradijo se še zdaj omejitve obratov in odpusti delavcev v nekaterih krajih in izgubijo s tem večkrat tudi avstrijski delavci delo. Pri teh okoliščinah je za došle neizučene delavce vseh vrst zelo težko kako delo dobiti. Pa tudi za izučene inozemske delavce je sedaj malo upanja dobro službo dobiti, ker se morajo podjetniki večkrat truditi, da obdržijo stalne delavce in se vsled tega delavci redko-kekdaj nanovo sprejmejo. Vsled tega se mora domačim delavcem zdaj odsvetovati, da bi šli v navedeni okoliš si dela iskat.

o Čuden slučaj. V Zg. Hudinji je v soboto udarila strela v hlev posestnika Brusenjaka. Električna iskra je težko poškodovala dva v hlevu stoječa konja; jeden je mrtev, drugi pa bo tudi težko ostal. Vžgalo se ni.

o Včerajšnja nedelja je bila v okolici mirna. Ni prišlo do nobenih nemirov ali preprirov. Z'asti so se razmere v Gaberju na hvalo občini in marljivim gg. c. kr. orožnikom spremenile zdatno na bolje.

o Zrelo ptičico je prijel v soboto orožniški postajevodja g. Leskošek iz Celja, neko Marijo Ramih, ki se je klatila po mestu in okoličnici ter v različnih gostilnah napravila mnogo dolgov.

o Razstavo izdelkov obrtniških vajencev priredijo celjske obrtne zadruge od 29. avg. do 5. septembra v risalni dvorani meščanske šole v Celju.

o Gostina v „Sokolskem domu“ v Gaberju pri Celju se otvori v torek dne 15. t. m. na kar s tem opozarjamo vse narodnjake. Odbor bo strogo pazil, da bo poleg izvrstne kuhinje tudi vedno na razpolago izborna kapljica in pričakuje mnogobrojnega poseta od strani narodnega občinstva.

o Slovenska prostov. požarna bramba na Polzell priredi dne 11. julija veliko vrtno veselico z godbo na vrtu g. Cimpermana. Natančnejši vsprejedi sporočimo pravočasno. Slavna bratska in druga društva se naj blagovolijo ozirati na to, da ne priredijo ta dan veselice. Ker je čisti dobiček namenjen za stavbo društvenega doma, vabi k obilni udeležbi odbor.

o Prepír in nož. V Špitaliču sta se v četrtek sprla 23 letni Miha Arzenšek, kmet. delavec, in njegov očiim Jakob Kukovič. Ta je postal tako divji, da je fanta z nožem smrtno nevarno sunil v trebuh. Arzenška so pripeljali v celjsko bolnišnico, pa bo de težko ostal pri življenju.

o Požar. Minuli teden je nastal v Križeči vasi (slovenjebistr. okraj) požar, kateri je uničil poslopja trem posestnikom. Zgorela je tudi 1 svinja in 9 glav goveje živine. Škoda je le deloma po zavarovalnici krita.

o Maribor je zdravo mesto, piše M. Z. Od 3. do 12. junija namreč v Mariboru ni nikdo umrl.

o Zaradi pozebe meseca maja, ki je napravila po Halozah, pri Sv. Urbannu, Mezgovcih, Samušanih, Svetinjah, Brebrovniku in Humu mnogo škode, je vložil g. dr. Ploj s tovariši nujni predlog v državnem zboru za podpora in odpis davka.

o V Rušah je umrl v soboto 12. t. m. abiturijent celjske gimnazije Fr. Gril, ki je dovršil vse razrede z odliko. Škoda mladega življenja in vrlega Slovenca! N. v m. p.

Kranjske novice.

d Velika pevska slavnost v Ljubljani. Svojo udeležbo k 25 letnici pevskega društva „Slavec“ je nadalje prijavilo 8 slovenskih, 1 češko in 1 hrvaško društvo. Od dosedaj prijavljenih društev je 42 pevskih, 4 „Zveze“ pevskih in narodnih društev, ter 12 raznih drugih narodnih društev in korporacij. Češka pevska društva prijavljajo svojo udeležbo naravnost „Zvezi čeških pevskih društev“ v Pragi. Ravnotako prihajajo še vedno prijave hrvatskih pevskih društev. Češki izletniki nam sporočajo, da jih pride mnogo s svojimi obitelji na slovanski jng. Izletnike, kateri prispo na to pevsko slavnost, še posebno opozarjamo, naj porabijo priliko in naj si poleg Postojnske jame, Trsta in Blede ogledajo naše idilično gorsko mesto Kamnik, kajti ondotni rodoljubi nas zagotavljajo, da, kakor bodo dragi slovanski gostje povsodi kar najljubeznivejše sprejeti, bodo te gostoljubnosti tudi v Kamniku v najvišji meri deležni.

b Pivovarna I. Kosler & Co. v Spodnji Šiški pri Ljubljani se bo pod vodstvom podružnice c. kr. priv. avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani in pod udeležbo denarnih moči pivovarniške stroke spremenila v delniško družbo.

b Pogreša se Ana Gliha, hči posestnika Janeza Glihe iz Malega gabra na Dolenjskem. Vsled bolezni se ji je omračil duh in je že prej večkrat odšla od doma.

b Dva konja ukradena. V Zagorju so v petek ukradli neznani tatovi dva konja, vredna 730 K.

b Poskušen samomor. V petek je sklenil ljubljanski snažilec oken, Karbl, da si vzame življenje. Krenil je na protestantsko pokopališče in ustrelil proti sebi, a ni zadal, ker se mu je roka močno tresla. Ko je prišel policaj, je skočil črez zid in zbežal. Še le po dolgem iskanju ga je našel policaj pod nekim kozolcem v senu in mu vzel revolver. Vzrok je baje, ker se je slabo razumel s svojo boljšo polovico.

b Prodaja Auerjeve pivovarne je baje gotova stvar, tako poroča „Rdeči prapor“. Puntigamska pivovarna kupi vse pivovarniške naprave, v Ljubljani se delo opusti, pivo se bo varilo samo v Gradcu. Enaka usoda zadene najbrž tudi mengiško pivovarno. To je posledica lanskega štrajka proti pivu, ki je koristil jedino le velikim tovarnam, katere so odjedle takrat odjemalce malim pivovarnam, ki so pri povišanju cen piva capljale zraven.

Primorske novice.

Nemški številni kandidat v Trstu Jožef Czerny si je pridobil kot predsednik tržaške podružnice „Südmarke“ posebnih zaslug za ustanovitev nemške šole v Škednju ter uživa kot prvobornik germanizatorjev ob Adriji med tržaškimi Nemci poseben ugled. Delovanje tega moža in njegovih vernih je torej naperjeno v prvi vrsti proti Slovincem. Volilnega shoda se je udeležilo, kakor poroča „Tagespost“, do 500 nemških volilcev (?), kateri so z navdušenjem sprejeli kandidaturu südmarkovca Czernega.

o Deželna konferenca socijalno-demokratske stranke za Goriško, ki je bila sklicana na 4. julija v Gorico, je preložena na 11. julija.

o Občinske oz. deželnozbornske volitve v Trstu. Včeraj 13. t. m. je bil prvi dan boja, vroč — za Slovence časten. Da bodo Slovenci v okolici na celi črti zmagoviti, o tem ni bilo dvoma, a da bodo dosegli v mestu tako časten uspeh, to je pač malokdo pričakoval in je to pripisovati le izredni žilavosti

in delavnosti tržaških Slovencev že mesece sem. Kolikor smo mogli dosedaj izvedeti, je rezultat včerajšnjih volitev sledeči: v okolici so v vseh treh okrajih zmagali slovenski kandidati Anton Miklavac, Alojz Biecker, Štefan Ferluga in dr. Just Pertot. V mestu je rezultat sledeči: v I. vol. okraju ožja volitev med soc. demokrati in italjanskimi liberalci; v II. okraju ravnotako; v III. ožja volitev med Slovincem dr. Gregorinom, soc. demokratom in italj. liberalcem; v IV. okr. ožja volitev med Slovenci (Fr. Kravos, Anton Muha in dr. Rybač) in italjanskimi liberalci; v V. okraju ožja volitev med soc. demokrati in Italjani, in v VI. okraju ožja volitev med Slovenci in soc. demokrati. To je gotovo razveseljivo in obenem zanimivo izid. Vzdržujemo se za enkrat komentarjev, ker bomo ob koncu volitev napisali splošen pregled.

Kdaj se sme prodajati novo vino? V goriški trgovski obrtni zbornici se je vršilo posvetovanje na poziv tržaškega namestništva, kdaj se lahko začne točiti novo vino na drobno. Sprejet je bil Huguesov predlog, da se sme novo vino točiti takoj, ko se pridela, ker skušnjava ne, da novo vino zdravju ni nevarno.

Pomorsčaki razpečevalci ponarejenega denarja. V Pulju so zaprli nekaj pomorsčakov c. kr. mornarice in nekega lastnika javne hiše, ker so razpečevali zlat denar po 20 K, ki je tako dobro ponarejen, da se od pravega loči le po teži, je namreč nekoliko lažji. Po Pulju kroži precej takega denarja.

Slovanski zapiski.

v Slovanski sanatorij na otoku Braču. Dr. Anton Mikolašek obč. zdravnik v Sutivanu na otoku Braču piše v „Časopisu českých lékařů“ o ugodnosti klimatičnega zdravilišča v Sutivanu na Braču. On sam je že v malem napravil poskus z velikim uspehom. Potrebno bi pa bilo sezidati velik sanatorij, v katerem bi se vsak Slovan čutil domačega. Dr. Mikolašek je že pridobil občino za to idejo in bi bila pripravljena dati bodočemu sanatoriju 100 ha pogozdenega zemljišča na razpolago. Kraj je zavarovan pred burjo in bi bil zato tudi zimsko lečenje ugoden. Temperatura je celo leto ugodna, po zimi ne pade nikdar pod ničlo, po letu pa vročina ni nikdar prevelika, ker je kraj tudi pred jugom (scirocco) zavarovan. Solčnih dni je v Sutivanu najmanj 250 na leto. Dr. Mikolašek se obrača na češke in druge slovanske kapitaliste, naj bi se poprijeli tega načrta ter ga denarno podpirali.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Demisija češkega ministar- rojaka dr. Žačka.

v Dunaj, 14. junija. (Brz. „Nar. D.“) Včeraj je sprejel cesar v posebni avdienci min. predsednika barona Biernertha, ki mu je poročal o najnovejših dogodkih v poslanski zbornici. Ob tej priliki je cesar izrazil svoje zadovoljstvo nad zadržanjem kabineta v tem slučaju in se posebno spomnil onih članov ministerstva, ki so pod težkimi okoliščinami podpirali politiko ministerstva, kateremu pripadajo, tudi kot poslanci pri glasovanju. Cesar ne vidi v tem nikakega dejstva, kakor neki člani kabineta, da bi morali iz tega izvajati posledice.

v Dunaj, 14. junija. (Brz. „Nar. D.“) Po tej cesarjevi izjavi soditi je prošnja za demisijo češkega ministar- rojaka dr. Žačka smatrati za rešeno.

Ogrska ministerska kriza.

v Budimpešta, 14. junija. (Brz. „N. D.“) V političnem položaju ni zaznamovati nobene spremembe. Včerajšnji dan je potekel po vsej deželi mirno. Wekerle se odpelje v sredo na Dunaj, kjer ga cesar v četrtek sprejme v avdienco. Izvrševalni odbor stranke neodvisnosti je sklican na četrtek. Na njem bo Kossuth predložil svoj konečni predlog in besedilo proglasa na narod.

Sestanek nemškega cesarja in ruskega carja.

d Berolin, 14. junija. (Brz. „Nar. Dn.“) Gdanjske vojaške in mornariške oblasti so dobile nova navodila za sestanek cesarja Viljema z carjem Nikolajem. Cesar prispe v torek zvečer v Neufahrwasser, kjer se bo vkrca. Poveljujoči general je že na krovu cesarske jahte. V sredo zjutraj odpluje cesar v finsko vodovje. Vsled tega se bo sestanek, ki je bil določen na 17. junija, moral za nekaj dni preložiti.

Potres na južnem Francoskem.

d Pariz, 14. junija. (Brz. „N. Dn.“) Potres na južnem Francoskem je napravil velikansko škodo. Dosedaj je dognano, da je okoli 60 oseb mrtvih in nad 200 ranjenih. Natančne številke še se seveda ne dajo določiti. 5 vasij je porušeni, mogoče še več bolj oddaljenih od brzojavnih postaj. Mesta so trpela le male škode.

Po svetu.

b Koliko se spi je na Hrvaškem? Po približni statistiki se popije na Hrvaškem letno za 33 milijonov kron vina, za 10,190.000 kron piva in za 24 milijonov kron finejšega žganja. Samo za žganje izdajo Hrvati letno toliko, kolikor stane vzdrževanje vseh šol, sodišč in cele vlade na Hrvaškem. Skupno se zapije na Hrvaškem letno 68 milijonov kron.

b Carina na drago kamenje v Zjedinenih državah. Senat v Washingtonu je sprejel 11. t. m. zakon, ki nalaga carino na uvoz dragih kamenov in 15% od cene na brušene, 5% na nebrušene demante.

b Skrivnostno je zginil ameriški milijonar Holland Bennet. V Genovi je vstopil s svojo ženo na Lloydov parnik „Berlin“ z namenom, odpeljati se v Napolj. Komaj pa je bila ladija na širokem morju, je Bennet naenkrat zginil. Preiskali so ves parnik, pa zastonj. Dospevi v Napolj, so dali ladjo uradno še enkrat preiskati, pa Bennet niso našli. Zginila je vsaka sled za njim in nikdo si ne zna tega pojasniti.

b Revolucija zaradi enega aretiranca. V petek je v Trstu neki Ljudovit Jan pretepal svojo ljubico. Prišla sta dva policaja, da bi ga aretirala, a Jan je zbežal in se utaboril v neki gostilni. Tu je prišlo nadenj pet policajev, toda mladenič udari enega s steklenico in ga vgrizne v roko, potem pa se iztrga in zbeži v drugo gostilno. Takaj so ga vjeli, ali močni mladenič jim tretjič zbeži v neko hišo in se poda na streho. Policaji so ga uлови in sedaj jim je sledil, zagotavljajoč jih, da jim ne bo delal več sitnostij, samo če ga ne uklenejo. Policaji so mu verjeli in šli z njim proti zaporu. Med tem se je nabralo stotine radovednega ljudstva. Ko pa pride mimo nek voz in se spreved razdeli, porabi Jan zopet priliko in zbeži v neko gostilno, kjer ga potem uklenejo. Zdaj se pa splašaji konj nekega policaja in skoči črez aretiranca. Množica začne rjoveti, policaj na konju pa potegne sabljo, nakar radovedneži zbeže, le nekaj žensk in otrok je popadalo. Med tem so aretiranca odpeljali. Pri vratih zapora se pa množica razburi in vpije: „Doli policaj na konju!“ 6 policajev z golimi sabljami nato razžene ljudi, ki med begom zopet poderejo nekaj žensk in otrok. Zapri so nekega fanta, ki je žvižgal.

b Nevarno drevo. Splošno je znan, da v spomladanskih in letnih viharjih kaj rado trešči v hrast. To dejstvo je bilo znano tudi že Pliniju starejšemu, ki piše, da se pri zapalnih žrtvah samo zato ni uporabljalo hrastovine, ker hrast vleče strelco nase. Nevarno je torej iskati zavetja v viharju pod hrastom.

Iz sodne dvorane.

Maribor, 11. junija.

v Dva mlada goljufa. Pred okrožnim sodiščem se imata zagovarjati 20 letni Vincenc Novak iz Limbuša, nazadnje zavarovalni agent v Ptuj, radi hudo delstva goljufije in poneverjenja in 18 letni Franc Špur iz Krapja, sedaj agent v Ptuj, radi prestopka proti varnosti imetka. Novak je bil dvakrat uslužben pri dr. Brumnju v Ptuj kot sollicitator, drugič od 15. januarja do 20. aprila 1909. V tem času je poneveril 7130 K, ki jih je dobil od strank za dr. Brumna. Dalje je poneveril Antonu Vavpotiču v Ptuj kolo in ponaredil zavarovalni nalog nekega Augusta Poterča, ki sploh ne živi, da bi izvalil prvi češki zavarovalnici predujem 160 kron. Dobil je reš 70 K. Janezu Tomaziču je izvalil neko puško, ki mu jo je bil zastavil za nek dolg 2520 K. Poneveril je tudi Rudolfu Bočiču v Ptuj 22 K, ki mu jih je ta dal za imenovano zavarovalnico. Ana Muršec v Ptuj je dala Francu Špuru žensko uro, naj da v Mariboru nekemu urarju, da jo popravi. To uro je potem Novak zastavil za 20 K in denar sta zapravila. Sodni dvor obsodi Novaka na 6 mesecev ječe in Špura na 1 teden strogega zapora.

Narodni gospodar.

Občni zbor banke „Slavija“.

Konec.

Upravni svetnik dr. Klumpar odgovarja na stavljena vprašanja in očitaja. Omeni, da obžaluje sam upravni svet, da delujeta z izgubo oddelka za požar in točo, toda to so pojavi, ki se pojavljajo pri vsakem zavodu, ki se peča z zavarovanjem proti ognju. Zavrača očitaje, da ne bi bila dosegla Slavija vsaj v slovanskih deželah mnogo več nego vse druge zavarovalne družbe skupaj. Ravno sedaj se pogaja, da si ustanovi generalno zastopstvo za Bosno in Hercegovino. Glede reprezentiranja so mnenja različna: eni mislijo, da mora biti banka zelo previdna pri nalaganju svojih rezerv ter opuščati vsako potratno, drugi pa menijo, da gre posel tim bolje, čim več stavijo na ogled. Vedno smo želeli postaviti banki reprezentacijsko hišo in ravno sedaj smo v tako ugodnem položaju, da si bo banka lahko zidala svojo palačo na najboljšem prostoru v Pragi. Glede kompromisa med člani želi upravni svet le to, imeti vse člane zadovoljne, ter prepušča občnemu zboru, naj sam odloča o sporazumu. Glede zdravniških preiskovanj omenja, da so bili to le

posamezni slučajji, katerih ni mogel zdravnik niti takoj spoznati. Upravni svet obžaluje zelo, da ni mogoče letos razdeliti nikake dividende, zagotavlja pa, da se povrnejo boljše leta, ko bo zopet mogoče deliti dividendo. Prejšnji smo delili dividendo, čeravno ni bilo dovolj prebitkov v ta namen in ravno radi tega so se zaloge izdatno zmanjšale. Govornik zagotavlja, da bo upravni svet uvaževal vse današnje želje in nasvete ter prosi za odobrenje bilance.

Ko je podal ravnatelj Vlach nekoliko drugih pojasnil, se oglasi poslanec Švehla in obžaluje, da sploh omenja predsedstvo neki kompromis. Celih 40 let niso bili zastopani zunanji člani in sedaj zahtevajo samo del svojih pravic in obračun. Potem se oglasi še g. Nykl za neki popravek in konečno predlaga g. Kratina konec debate ter odobrenje bilance, kar je bilo sprejeto.

G. J. Kleiner prebere na to revizijsko poročilo, katero odobri in obenem dovolijo pregledovalcem računov po 1400 K nagrade.

Ob pol 11. uri se je začela volitev; za časa skrutinija so tudi sprejeli spremembo pravil tako, kakor jo je bil predlagal komité, katerega so bili izbrali lansko leto v ta namen. K tej spremembi omenjajo „Lidove noviny“, da se zborovalci niti toliko niso zavedali v svojem razburjenju, kako veliko spremembo vpeljejo že v principijelnem smislu v notranjo upravo banke. Odslej bodo volili člane upravnega sveta na podlagi pluralnega volilnega sistema in tako pridobe mestni volilci veliko večino nad zunanjimi člani. Ko so prebrali navedeno spremembo pravil, se je razvila dolgoletna debata, katera pa ni bila niti več stvarna.

Ob pol 2. uri so naznanili izid volitev. Izbrani so: Dosedanji član upravnega sveta, arhitekt Bělsky z 2100 glasovi, Josip Daneš, Jan Malkus in Josip Sochor s 1198 glasovi. Njihovi namestniki so Vacl. Novotny, Fran Maly in Pavel Zednik. Pregledovalci računov so Al. Jareš, Jos. Holanec in Jan Kleiner.

Poraz bančnega upravnega sveta je deloval strašno. Dolgoletni člani upravnega sveta so bili mahoma odslovljeni. Med zborovanjem je bilo slišati, da bodo nadaljevali zunanji člani tudi bodoče leto svoj boj; med mestnimi člani pa so izražali bojazen, da bo banka Slavija zelo oškodovana s tem korakom.

Veleizdajski proces v Zagrebu.

71. dan razprave.

8. priča Jurij Benčak, sodni kancelist v Grubišnem polju. Prišel je leta 1903. v Grubišno polje in opazil tam razne pojave srbske progagande. Navaja vse pojave kakor obtožnica in kakor so jih tudi prejšnje priče navedle. Splošno se govori, da je dr. Gjurić hodil po vaseh in pončeval ljudstvo. Vsi so se bali, da bodo Srbi katoliško cer-

kev razstrelili z dinamitom. Kdo je to govorico razširil, mu ni znano.

9. priča Pavel Lolić, poljski delavec v Veliki Dapčevici. Stari ljudje niso poznali čirilice, sedaj se je mladi naraščaj uči in jo zna. Tudi k njim je prišel dr. Gjurić, ali službeno, da je cepil osepnice. O kakih sestankih ne ve ničesar. On živi s Hrvati v lepi slogi in ga zato nazivajo, da je frankovec. O dr. Gjuriću ne zna ničesar drugega, kakor da je slišal, da je zelo dober človek in da je mnogim pomagal.

10. priča Luka Vojković, poljski delavec v Malih Zdencih. Je občinski svetnik v Grubišnem polju in se je zmiraj dobro razumel s Srbi. Ali leta 1907. je nastal nek preobrat. Spominja se še, ko je svinje pasel, da so vsi rekli, da je bil kraljevič Marko Hrvat, ali sedaj pravijo Srbi, da je Srb. Slišal je tudi pripovedovati, da baje Srbi ob priliki gostij kličejo „Živila Srbadija“.

11. priča Luka Skender, poljski delavec v Malih Zdencih. Že več kot eno leto je od tega, kar so se začele popevati srbske pesni in kar se imenujejo pravoslavni Srbe. Čul je od nekoga, da so baje svatje na neki gostiji klicali „Živila Srbija“ in „Živio kralj Peter“, ali čegavi so bili ti svatje, ne ve. Dr. Gjurić je zelo dober človek, ki mu mnogo dobrih stvari pripovedoval o gospodarstvu itd. Ne more posvedočiti, da se je v Malih Zdencih nazdravljalo kralju Petru, kakor je to rekel prejšnja priča, učitelj Klemen.

Predsednik nato javlja, da sta še na sobotno razpravo pozvana dva svedoka in to Lj. Klein in Luka Gjuroković. Ker je prva priča v zdravilišču v Gleichenbergu, a druga je umrla, prosi drž. pravdnika, naj stavi svoj predlog glede teh dveh prič.

Drž. pravdnik predlaga, da se priča Klein še enkrat pozove, a glede Gjurokovića prosi, naj se prečita njegova izpovedba po preiskovalnem zapisniku.

Dr. Španić se pridružeje temu predlogoma in predsednik odredi na to, da se čita zapisnik priče Gjurokovića.

Nadaljevanje razprave je danes.

Posli

hlapec, dekla, učenec oziroma učenka, s primerno izobrazbo, pridni in pošteni, dobe službo pri **Jos. Stokauniku**, trgovcu v Dolu pri Hrastniku.

Krepek

deček

s primerno šolsko izobrazbo, poštenih staršev, ki ima veselje do trgovine, se sprejme v trgovini

Ludovik Smole v Sevnici

Učenca

v pekarno se sprejme od poštene kmečke ali delavske obitelji pod ugodnimi pogoji pri **Ferdinandu Roš** v Hrastniku. 288 3-3

Ignac Božič

narodni krojač v Mariboru

v dr. Rosinovi hiši, Tegethoffova c. št. 16

se priporoča slavnemu občinstvu v izdelovanje vsakovrstne obleke za gospode. — Velika zaloga blaga na razpolago. 39 51-19

Cene nizke. — Postrežba točna.

„Narodna založba v Celju“

registrovana zadruga z omejeno zavezo

priporoča iz svoje zaloge:

„Knjižnica Narodne založbe v Celju“

I. zvezek.

Vsebina: Gogolj, **Strašno maščevanje**. Poslovenil J. A. Glonar. — Gogolj, **Nos**. Poslovenil Gregorij (106 strani).

Cena okusno broširanemu izvodu 80 v, po pošti 90 v.

„Uvod v narodno gospodarstvo“.

Po Maurice Blockovi knjigi „Petit manuel d' economie pratique“, uredil dr. Vekoslav Kukovec (160 strani). Cena 1 K, po pošti 1 K 10 vin.

Nadalje imamo še precej izvodov

„Kmetškega koledarja za l. 1909“

s celo vrsto izbornih gospodarskih člankov, katerega dajemo c. društvom, zavodom in knjižnicam po posebno znižanih cenah, knjižnicam tudi zastoj proti povrnitvi poštnine.

Zvezna trgovina

Rotovške ulice 2 v Celju Ček. rač. št. 75.221

Svoji k svojim!

TRGOVINA s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem priporoča: kancelijski, konceptni, pismeni, dokumentni, ovitni, barvani itd. papir. Prodaja c. kr. šol. knjig in igralnih kart. Lastna zaloga šol. zvezkov in risank. Svinčniki, peresa, peresniki, vsake vrste črnilo in barve, radirke, tablice itd. Največja zaloga vseh tiskovin za krajne šolske svete, občinske urade, hranilnice in posojilnice, okraj. zastope, župnijske urade, odvetnike, notarje, privatnike itd. Trgovske knjige v vseh velikostih, z eno ali dvema kolonama črtane, vezane v papir, platno, gradl ali pa v polusnje. Dopsilnice umetne, pokrajinske in druge. Zavitki za urade v raznih velikostih. Molitvenike itd. Priznana dobro blago. Solidna in točna postrežba. Cene nizke.

Zvezna tiskarna v Celju

Schillerjeva cesta št. 3.

Ček. račun št. 75.222.

TISKOVINE v moderni obliki so dandanes, kakor znano, potreba vsakega podjetja, ki hoče uspešno delovati, kajti tiskovine brez učinka romajo navadno vsled pomanjkanja časa neprečitate v koš. Sleherni ki to upoštevata in delujeta dosledno v tem smislu, zamore vsak čas računati na dosežen uspeh, ker se prejemu usili nehoti prepričanje, da deluje v vzornim podjetjem, katero se potrudi v vsakem oziru izvršiti naročilo skrajno natančno in z namenu potrebnim učinkom. **Zvezna tiskarna v Celju**. Zavod, ustrezajoč vsem zahtevam na polju moderne tiskarske tehnike je „Zvezna tiskarna v Celju“. Založena z modernimi črkami in okraski, kakor tudi opremljena z brzotisknimi stroji najnovejše konstrukcije in zlagalnimi pristroji je v položaju v polni meri zadovoljiti svoje cenj. stranke. **Zvezna tiskarna v Celju**.

Zvezna knjigovoznica

Schillerjeva cesta 3 v Celju Schillerjeva cesta 3

Svoji k svoji!

UDOBNO urejena ter opremljena z najnovejšimi pomožnimi stroji, z modernimi črkami in okraski se priporoča slav. občinstvu, korporacijam, društvom in uradam v izdelovanje vseh v svojo stroko spadajočih del od najpreprostejše do najfinišne izpeljave. Vezanje knjig za privatnike, društva in korporacije se izvršuje v najkrajšem času. Trgovske knjige v zelo trpežni vezavi. Hranilne in zadružne knjižice s črnim, zlatim in barvastim tiskom v moderni izpeljavi. Zapisniki vsakovrstne oblike. Galanterijska dela. Natis na trakove. Časopisne mape za kavarne, gostilne in društva. Aktivi fascikli za odvetnike in urade. Za trgovce, tovarne in obrtnike se najhitreje izvršujejo vzorčne knjige. Strogo solidno delo. Primerne cene.